

Mjøsen Lange

Informasjons skriv for stiftelsen Mjøsen Lange
nr 1 – april 2002



Rast på Hovindsholmen med Fjortoft-skipet Balder fra Biri

Canadatur 2002

Mjøsen Lange er på nytt invitert til Canada. Denne gangen til Ottawa for å være tilstede ved åpningen av utstillingen "The North Atlantic Saga" som er utarbeidet av Smithsonian Institute med sponsormidler fra Nordisk Råd og Volvo. Det er Norsk Hydro som denne gangen er vår oppdragsgiver. Sivilisasjonsmuseet ligger ved Ottawa elven i Hull, i den fransktalende delen av Ottawa. Forventningene ved museet er høye, noe det også er hos oss.

Norges første mynt 1000 år

Den første norske mynt vi kjenner til er en penning som tilskrives Olav Trygvasson omkring år 1000. Preging av mynter har vært en enerett tillagt kongen. I lange perioder ble det ikke slått mynt i Norge, og behovet ble da tilfredsstilt gjennom import av fremmed mynt.

Mynt informasjon fra Norges bank
Vi synes 20-kroningen fra 1999 med et vikingskip i frontprofil er en flott mynt. Den er laget av Nils Aas. Vi bruker den som "gave"-mynt. (se bak)

Leder

Nytt år - nye muligheter. Nytt av året er at skipet er ferdig med vårpussen tidlig i april. Skipet vårt blir stadig mer kjent i inn- og utland. Dette året blir et merkeår, da vi i år vil få nedbetalt bankgjelden og kunne begynne å nedbetale privatgjeld. Skipet flyter nå snart på egen kjøl, og vi står friere til å arrangere og delta på aktiviteter. Lokalt har vi en utfordring i å engasjere stiftere og ro-interesserte til ukentlig å "forflytte" skipet sammen med håndmakt. Vi har allerede mange spennende utfordringer i år og ser fram til en lang og "fuktig" sesong.

Kai



Balder og Mjøsen Lange på Skurven, Helgøya

Roteknikk

Bokserien til Gunnar Eldjarn og Jon Godal beskriver utfordringene med å dokumentere roing på papir! I første bind er det syv sider om roing, roteknikker og ro-detalljer. Det første de påpeker er spenntak, noe vi mangler i båten våres. I figuren i boken har en bare tak med helen, men dette er ikke godt nok. Det tilsvarer det å ha pedalstyring i kajaker og kun får sparket fra med helene. Dette aktiverer de mindre musklene på oversiden av låret isteden for de store på undersiden. Et godt fraspark fordrer at man får feste til tåballene. Boken skiller mellom fem roteknikker: Vanlig roing, havroing, småroing, andøvs-roing og hamle-

roing. Det siste begrepet er godt kjent i dalen her, mens på kysten brukes også ordet "skåte". Et skille mellom teknikkene er pausen mellom hvert tak. Den varierer fra et halvt sekund på andøvsroing til to sekunder på havroing. Andøvsroing er lange tak, og åra er oppe kun for sakte å komme i posisjon igjen. Havroing er sterkere tak med lengre pauser for å hvile musklene. I konkurranse ro-sporten har en et begrep som heter å "skvære" åra, det vil si å vri årebladet flatt når en setter nytt tak for å unngå luftmotstand og at åra hugger i vannet. På tradisjonell roing heter dette å "ble åra" og tidligere direktør ved sjøfartsmuseet mente bleinga kom fra marinen. En informant fra Frøya påpekte ved gjennomlesning at ved slett sjø i godvær var framstillinga grei nok. Det var i styggvær at det virkelig kom an på om en kunne ro. Da måtte en variere rytmer og teknikk etter bølger og vind. "Det går ikke an å forklar, det lyt opplævas".



Skips-smed Frede Pettersen veileder vårpuss

Vedlikehold våren 2002

Det har tatt ti medlemmer ca. 90 timer å pusse ned og olje/tjære opp. Vi har brukt linolje/terpentin i blandinger mellom 50 og 70% og hatt på tjære under vannlinjen.

Båtiva båten på Maihaugen

På Maihaugen har det pågått et restaurerings-prosjekt i flere år, hvor

bl.a Einar Borgfjord fra Fosen har deltatt med klinkbygging. Han er stipendiat og perioden hans går ut i år. Båten er flyttet opp til Fosen og vil bli ferdigstilt der. Den vil senere bli overlevert Maihaugen. I den anledning ønsker vi i samarbeid med Maihaugen å fokusere på båtbygge miljøene i innlandet. Vi har hatt kontakt med Maihaugen for å få til en samling med innlands båtbyggere i forbindelse med ferdigstillingen av BåtIva båten.



Råseiling på Oslofjorden i oktober

Fra Mediehylla

Snorres Kongesagaer finnes som lydbok. Sagaene blir lest av Hallvard Lydvo, som har en meget behagelig stemme. Dette er en enkel måte å få en innføring i sagatiden. Det er tre bind på til sammen ca. 30 timer. Første bind inneholder Snorre Sturlusons fortale, Ynglinge-saga, Saga om Halvdan Svarte, Harald Hårfagre, Håkon den gode, Eirikssønnene, Håkon Jarl og Olav Tryggvason. Andre bind inneholder Saga om Olav den Hellige. Tredje bind inneholder Saga om Magnus den gode, Harald Hardråde, Olav Kyrre, Magnus Berrføtt, Magnussønnene, Magnus Blinde og Harald Gille, Haraldssønnene, Håkon Herdebrei og Magnus Erlingsson. Sagaene kan fås på cd eller kasett. Dette er en enkel måte å gjenoppfriske historien på.



Vikingkoret under opptak på Maihaugen

Koring på ny CD

Grappa Skald som består av Harald Foss, Stein Villa og Lars hadde konsert før jul i Maihaugsalen. Det ble en stemningsfull konsert. Etter jul stilte vi opp med fem menn og var med å koret på den nye vinlands sangen. Dette var stiftelsen nye kor innslag.

Lanse aux Meadows

På det stedet Anne Stine og Helge Ingstad fant norrøne spor, har Norsk Hydro Canada Oil & Gas sammen med Petro-Canada forært en smie som ble overlevert i fjor til Parks Canada. Rekonstrksjonen er basert på de funnene som er gjort. Prosjektet ble ledet av Birgitta Wallace, som arbeider for Park Canada som arkeolog.



Vinterblot i Säffle med mannskap fra "Glad"

Stiftelsen Mjøsen Lange

Storgt 121, 2615 Lillehammer
Ansvarlig redaktør og
Høvedsmann: Kai Gjessing
Utgitt 8. april 2002
Org nr: 976935454
Bank kontonr: 7262.05.26216

Framsendes straks og uten opphold:



Kongebesøk i Ottawa

Kong Harald og dronning Sonja kommer til åpningen av vikingutstillingen 7. mai. De skal videre til Lunenburg sør for Halifax, hvor norske sjømenn fikk "krigsopplæring", og deretter til Lanse aux Meadows. Begge disse stedene besøkte vi med vikingskipet i år 2000. Prinsesse Margriet fra Nederland kommer også til festivalen i Ottawa.



Høvedsmannen gjør klar stikkene til vantet

Husk datoene:

PS/NB: Mandager kl 19 ror vi på Vingnes

juni: 24., juli: 1., 8., 15., 29., august: 5., 12., 19., og sept: 2., 12.

- Torsdag 11. april: **Levering av skip** i Oslo
- Søndag 21. april kl 1300 **Tuneskipet - det glemte vikingskipet** foredrag v/stipendiat Knut Paasche, Vikingskipshuset
- Mai: Vi **ankrer opp i Hull/Ottawa** og er tilstede ved åpningen av den store vikingutstillingen. Arr: Ottawa museum og Norsk Hydro.
- 8.-9. juni: **Mønevann i Lørenskog**. Eventyrlig samling ved et skogsvann. Passer alle. Arr: Østmarka IL. Båt: Balder

- 22.23. juni: **Felles tur til Steinsholmen** ved Moelv. Ansv: Styret
- 27. juni: **Sarpsborg** med fire vikingskip, arr Borg vikinglag
- 2. juli kl 10: **Hurdals sjøen**: Arr Oslo idrettskrets og Østmarka Idrettslag for funksjonshemmede.
- Uke 27 (3.-4. juli) **Råseilskurs i Borre**. Arr Borre vikinglag og stiftelsen Mjøsen Lange
- 5.-7. juli **Vikingmarked i Borre**: Marked rett sør for kongshaugene i Borre med mye håndverk og aktiviteter. Passer hele familien. Arr Borre Vikinglag
- 19.- 21. juli: **Vikingmarked** på Fagernes (Strandefjorden).
- Uke 30, 19.-25. juli: **Kystseiling** med utgangspunkt fra Fredrikstad.
- 26.-28. juli: **Olsok samling i Sarpsborg**, Marked på Eidet, gammelt vikingfar ved Sarpsborg med mye håndtverk og aktiviteter. Passer hele familien. Arr Borg Vikinglag
- 24. - 26. august: **Vikingfestival i England**. Vi er på nytt invitert over.
- Torsdag 29. august: **Rotur til Kastruborgen**. Samarr med Ro- og Kajakklubben. Vi etablerer denne turen som en kaffe/Historie tur og speider over til båtgraven(?) på Jorekstad!
- 31. august – 1. september: **Helgøya trebåtfestival**: Arr: Mjøsen Lange, Olav Kvite og Balder sammen med ro og kajakklubbene rundt Mjøsa. NB: Husk å invitere båtforeningene, med spesielt invitasjon til trebåt eiere.
- 5.-6. oktober: **Råseilshelg i Oslofjorden**: Arr kystlaget Viken
- Lørdag 12. oktober: **Jazzroing på Mjøsa**: Arr Mjøsen Lange sammen med Døla jazz og Ro- og Kajakklubben
- 19. oktober: **Skips opptak** Skipet rengjøres og settes inn for vinteren